

Δ Ι Α Ζ Ω Μ Α

Σωματείο ΔΙΑΖΩΜΑ
Μπουμπουλίνας 30 (1ος όροφος), Τ.Κ.: 106 82, Αθήνα,
Τηλ.: 210.82.54.256, Fax: 210.82.54.258
Διάζωμα - Web: www.diazoma.gr, E-mail: info@diazoma.gr

Αθήνα, 23 Φεβρουαρίου 2021

ΠΡΟΣ

κ. Παναγιώτη Νίκα,
Περιφερειάρχη Πελοποννήσου.

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ:

κ. Αντώνη Ψαράκη,
Προϊστάμενο της
Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης του
Επιχειρησιακού Προγράμματος
Περιφέρειας Πελοποννήσου.

Αγαπητέ κ. Περιφερειάρχη,

Στο πλαίσιο της δημόσιας διαβούλευσης που έχει ξεκινήσει η Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Επιχειρησιακού Προγράμματος Περιφέρειας Πελοποννήσου για το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα της Περιφέρειας 2021-2027 και σε συνέχεια της 2ης Εγκυκλίου κατάρτισης των περιφερειακών προγραμμάτων ΕΣΠΑ 2021 – 2027 θα ήθελα να σας υποβάλλω την πρόταση του Σωματείου «ΔΙΑΖΩΜΑ» για την Περιφέρεια Πελοποννήσου.

Όπως γνωρίζετε, οι *Ολοκληρωμένες Χωρικές Επενδύσεις (ΟΧΕ)* αποτελούν εργαλείο ολοκληρωμένης χωρικής ανάπτυξης για την εφαρμογή αναπτυξιακών στρατηγικών συγκεκριμένων χωρικών ενότητων, οι οποίες είτε παρουσιάζουν συγκεκριμένα προβλήματα που πρέπει να αντιμετωπιστούν με συνολικό τρόπο, είτε διακρίνονται από σημαντικές αναπτυξιακές δυνατότητες, οι οποίες μπορούν να αξιοποιηθούν και να μεγιστοποιηθούν με βάση ένα ολοκληρωμένο αναπτυξιακό σχέδιο. Μάλιστα στο σχεδιασμό του Ε.Σ.Π.Α. 2021-2027 οι ολοκληρωμένες χωρικές επενδύσεις αποτελούν διακριτό στόχο πολιτικής με το Στόχο Πολιτικής 5 (ΣΠ5).

Το Σωματείο «ΔΙΑΖΩΜΑ», για το ΣΠ5, προτείνει το σχεδιασμό και την υλοποίηση μιας και μόνο Ο.Χ.Ε ανά Περιφέρεια, στην οποία ωστόσο θα μπορούν να εντάσσονται νέες υποπεριοχές και νέες δράσεις. Πιο συγκεκριμένα, σε περιπτώσεις Περιφερειών που δρομολογούνται περισσότερες από μια Ο.Χ.Ε. προτείνεται ο σχεδιασμός μίας κύριας - κεντρικής Ο.Χ.Ε., η οποία θα «αγκαλιάζει» τις υπόλοιπες που ήδη σχεδιάζονται ή και υλοποιούνται και θα τις εντάσσει ως υποπεριοχές. Με τον τρόπο αυτό θα αναδειχθεί πιο αποτελεσματικά ο ισχυρός «ταυτοτικός πυρήνας» που επιλέγει να αναδείξει η κάθε Περιφέρεια και συγχρόνως θα υφαίνεται ένα ευρύτερο δίκτυο για την αξιοποίηση της πολιτιστικής και φυσικής της κληρονομιάς. Επισημαίνεται πως όλες οι υποπεριοχές που θα ενταχθούν στην κύρια Ο.Χ.Ε., όπως επίσης και τα πάσης φύσης προγράμματα (Ο.Χ.Ε., Β.Α.Α. και Γ.Α.Π.-Τ.Ο.Κ.), θα πρέπει να συλλειτουργούν μεταξύ τους προγραμματικά και χρηματοδοτικά.

Η στρατηγική επιλογή της μίας Ο.Χ.Ε. ανά Περιφέρεια έχει πολλαπλά πρακτικά οφέλη, καθώς επιτρέπει:

- α) να αποφευχθεί ο κατακερματισμός τόσο του φυσικού σχεδιασμού (χωροταξικού και πολεοδομικού), όσο και η διάσπαση των δυνάμεων (ανθρώπων, θεσμών, φυσικών – πολιτιστικών – αναπτυξιακών – κοινωνικών πόρων κ.ο.κ.) της γεωγραφικής ενότητας αναφοράς του προγράμματος,
- β) να επιτευχθεί η συνύπαρξη όλων των συγκριτικών πλεονεκτημάτων σε μια συνέργεια ολιστική και διαχρονική και
- γ) να υπάρχει ένας κοινός φορέας διαχείρισης και λειτουργίας του προγράμματος, δηλαδή ένας κοινός DMO για τις δράσεις κυρίως των επιχειρήσεων.

Προκειμένου να αποκτήσει λειτουργικότητα, συνοχή και βιωσιμότητα μια Ο.Χ.Ε. – Πολιτιστική Διαδρομή προτείνουμε την υιοθέτηση δυο νέων θεσμών, της «συστάδας (cluster) επιχειρήσεων» και του φορέα διαχείρισης προορισμού (D.M.O.). Ο πρώτος θεσμός, το cluster, είναι μια εθελοντική, συλλογική, πρωτοβουλία για τη δικτύωση των επαγγελματιών της περιοχής και επιτρέπει την εξασφάλιση της συμμετοχής της τοπικής επιχειρηματικότητας στη βάση ενός κοινά αποδεκτού Τοπικού Συμφώνου Ποιότητας για την υποστήριξη και προώθηση της Διαδρομής. Με το D.M.O., το δεύτερο θεσμό που προωθεί το «ΔΙΑΖΩΜΑ», δημιουργείται ο κατάλληλος μηχανισμός για τη διακυβέρνηση και άρτια λειτουργία του προγράμματος. Συνεπώς, η πρόταση του Σωματείου «ΔΙΑΖΩΜΑ» μπορεί να συνοψιστεί στη φράση «*μία Ο.Χ.Ε., ένα CLUSTER και ένας D.M.O. σε κάθε Περιφέρεια*».

Σχετικά με τα παραπάνω, με χαρά ενημερωθήκαμε, πως τον περασμένο Νοέμβριο, ο Υπουργός Τουρισμού, κ. Χάρης Θεοχάρης, κατά τη συνεδρίαση του Υπουργικού Συμβουλίου, παρουσίασε το νέο Νομοσχέδιο του Υπουργείου Τουρισμού που περιλαμβάνει μεταξύ άλλων τη θέσπιση «*Οργανισμών Διαχείρισης και Ανάπτυξης Τουρισμού (DMMO)*». Η πρόταση έχει ήδη εγκριθεί από το Υπουργικό Συμβούλιο και είναι στην τελική φάση για την υποβολή της προς ψήφιση στο κοινοβούλιο. Η ρύθμιση αυτή προβλέπουμε ότι θα αποτελεί νόμο του κράτους ως το τέλος του ερχόμενου Ιουνίου. Η πρωτοβουλία αυτή προσφέρει το απαραίτητο πλαίσιο συνεργασίας και

διασφαλίζει τόσο τη στρατηγική συνέχεια στην προώθηση των τουριστικών προϊόντων, όσο και τη διασφάλιση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών.

Ειδικότερα, η πρόταση του Διαζώματος για την Περιφέρεια Πελοποννήσου αφορά το σχεδιασμό της «Πολιτιστικής Διαδρομής ΜΟΡΕΑΣ», ως μιας κεντρικής Ο.Χ.Ε., η οποία θα ενσωματώνει την πληθώρα αναπτυξιακών πρωτοβουλιών που σχεδιάζονταν ή είναι σε εξέλιξη στην Περιφέρεια Πελοποννήσου (Ο.Χ.Ε. Ταυγέτου, Ο.Χ.Ε. Μάνης, Β.Α.Α. Καλαμάτας, Β.Α.Α. Άργους-Ναυπλίου, Τ.Α.Π.Το.Κ. Γορτυνίας κ.α.). Από τις πρωτοβουλίες αυτές απουσίαζε έντονα το κυρίαρχο συνεκτικό-ενοποιητικό στοιχείο. Συνεπώς, η «Ο.Χ.Ε. ΜΟΡΕΑΣ» φιλοδοξούμε να μετουσιώσει όλη την προίκα και τη δυναμική της Πελοποννήσου και να λειτουργήσει σαν μια «ομπρέλα» που αφενός θα αγκαλιάζει όλες τις πρωτοβουλίες, αφετέρου θα τους προσδώσει μια ενιαία ταυτότητα. Η πρότασή μας αφορά μια πολυεπίπεδη και ολιστική πρόταση πολιτιστικού τουρισμού, ένα προϊόν για την Περιφέρεια Πελοποννήσου. Η διαδρομή προτείνεται να έχει ως επίκεντρο 8 αστικά σύνολα: α) **Πόλος Κορίνθου** (Κόρινθος, Αρχαία Κόρινθος, Σικυώνα), β) **Πόλος Άργους** (Άργος –Ναύπλιο, Επίδαυρος – Μυκήνες), γ) **Πόλος Νεμέας** (Νεμέα –Αρχαία Νεμέα), δ) **Πόλος Τρίπολης** (Ορεινή Αρκαδία, Αρχαία Θέατρα Τεγέας, Αρκαδικού Ορχομενού και Μαντίνειας), ε) **Πόλος Μεγαλόπολης** (Μεγαλόπολη – Αρχαιολογικός Χώρος Μεγαλόπολης), στ) **Πόλος Μεσσήνης** (Μεσσήνη –Αρχαία Μεσσήνη, Καλαμάτα, Αρχαίο Θέατρο Θουρίας), ζ) **Πόλος Σπάρτης** (Σπάρτη –Αρχαιολογικός Χώρος Σπάρτης, Μυστράς), και η) **Πόλος Πύλου** (Πύλος –Ανάκτορο Νέστορα, Μεθώνη, Κορώνη). Η διαδρομή θα επιχειρήσει να αναδείξει τη διαχρονική ιστορική και πολιτιστική συνέχεια, τα μοναδικά πολιτιστικά μνημεία της Πελοποννήσου, το εντυπωσιακό φυσικό της τοπίο, τα σπάνια οικοσυστήματά της, την πλούσια γαστρονομική της παράδοση και τη σύγχρονη παραγωγή και δημιουργία.

Για την υλοποίηση του προγράμματος της «Ο.Χ.Ε. ΜΟΡΕΑΣ» είναι πολύ σημαντικό να κινητοποιηθούν και να αξιοποιηθούν πέραν του Π.Ε.Π. - Ε.Σ.Π.Α. 2021-2027 και όλα τα άλλα χρηματοδοτικά προγράμματα (Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων, Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης, Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας - Recovery Resilience Facility, πρόγραμμα «ΑΝΤΩΝΗΣ ΤΡΙΤΣΗΣ», Ιδιωτικοί πόροι, Χορηγίες, Δωρεές κ.λπ.).

Επιπλέον, πληροφορηθήκαμε πως στο πλαίσιο της δημόσιας διαβούλευσης για το Παραδοτέο με τίτλο «*Εμπειρογνωμοσύνη για τον Προσδιορισμό Χωρικής Αναπτυξιακής Στρατηγικής και Σχέδιο Δράσης για Πολιτιστική Διαδρομή στην Περιφέρεια Πελοποννήσου*», οι Δήμαρχοι της Περιφέρειας έχουν υποβάλει πολύ αξιόλογες προτάσεις, οι οποίες μπορούν να αποτελέσουν τους άξονες στρατηγικής της νέας προγραμματικής περιόδου.

Παράλληλα, είναι σημαντικό να τονιστεί η δυνατότητα – ευκαιρία ενοποίησης της «Ο.Χ.Ε. ΜΟΡΕΑΣ» με τη διαπεριφερειακή Ο.Χ.Ε. «Διαδρομή Ολυμπίας Οδού», με σημείο σύγκλισης τους την περιοχή της Costa Navarino, του τουριστικού συγκροτήματος στη Μεσσηνία, που αποτελεί αφενός μείζονα αναπτυξιακό κόμβο διεθνούς κλίμακας, αφετέρου βρίσκεται σε μια περιοχή ιστορικά φορτισμένη και με μεγάλο συμβολικό βάρος. Είναι εξάλλου, μια αναγκαιότητα η καλλιέργεια της ενιαίας Περιφερειακής συνείδησης σε όλους τους Πελοποννησίους, καθώς η Πελοπόννησος δεν αποτελεί παρά μια ενιαία ανθρωπογεωγραφική ενότητα. Δεδομένου, λοιπόν,

ότι οι πολίτες δε γνωρίζουν τη διοικητική διαίρεση της Πελοποννήσου σε δύο Περιφέρειες είναι σημαντικό να σχεδιασθεί και να παραχθεί ένα ενιαίο προϊόν που θα εκτείνεται και στην Περιφέρεια Πελοποννήσου και στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας. Σύμφωνα, μάλιστα, με την Εγκύκλιο 2 του ΕΣΠΑ 2021-2027 (σελ. 23) συνίσταται: *«η συνεργασία διαπεριφερειακών ή τοπικών περιοχών που παρουσιάζουν λειτουργική/χωρική συνέχεια έχει στόχο την προώθηση ολοκληρωμένων αναπτυξιακών παρεμβάσεων που θα επιφέρουν προστιθέμενη αξία στις οικονομικές και κοινωνικές δραστηριότητες και ενδυνάμωση της ενιαίας πολιτισμικής ταυτότητας».*

Προς υποστήριξη της παραπάνω πρότασης, σας γνωστοποιούμε μια νέα αναπτυξιακή πρωτοβουλία που δρομολογείται στη χώρα μετά από πρόταση του Σωματίου «ΔΙΑΖΩΜΑ», το Πρόγραμμα *«Λεωφόροι Φύσης και Πολιτισμού»*. Στόχος του προγράμματος είναι η αναβάθμιση του ρόλου των αυτοκινητοδρόμων, προκειμένου πέρα από τη βασική τους αποστολή (μεταφορά ανθρώπων και εμπορευμάτων) να γίνουν καταλύτες πρόσβασης, ανάδειξης και διαρκούς φροντίδας των μνημείων που τους περιβάλλουν. Μέσα από το πρόγραμμα και αξιοποιώντας τη δυναμική των συνεργειών, οι αυτοκινητόδρομοι γίνονται οι «καταλύτες» για την πρόσβαση, ανάδειξη και διαρκή φροντίδα των μνημείων που τους περιβάλλουν.

Αγαπητέ κ. Περιφερειάρχη,

Έχω βαθιά την πεποίθηση ότι το πρόγραμμα «ΜΟΡΕΑΣ» μπορεί να αποτελέσει το εφαλτήριο του μέλλοντος, το εφαλτήριο για ένα ρωμαλέο πρόγραμμα βιώσιμης ανάπτυξης της Πελοποννήσου. Τόσο εγώ προσωπικά, όσο και όλοι οι άνθρωποι του Διαζώματος θα είμαστε πάντα έτοιμοι να προσφέρουμε ό,τι μας ζητηθεί για την ευόδωση του προγράμματος.

Με εκτίμηση,

Ο Πρόεδρος του Σωματίου «ΔΙΑΖΩΜΑ»

Σταύρος Μπένος